

54-GIỚI ĐI XEM QUÂN TRẬN

Khi Phật an trú tại thành Xá-vệ, nói rộng như trên. Bấy giờ, viên đại thần thuộc xứ Kiêu-tát-la tên Di ni vốn dòng dõi Sát-lợi làm phản. Do đó, vua Ba-tư-nặc tập họp bốn binh chủng, chọn ngày lành, cùng với các đại thần đánh trống khua chuông, chuẩn bị kéo quân đi thảo phạt. Khi ấy, Tôn giả Nan-đà, Ưu-ba-nan-đà bèn đi đến đứng trước quân sĩ. Nhà vua thấy thế, bèn từ xa bỏ lọng, gập mình tỏ sự cung kính. Các quan đại thần thấy vậy liền chê trách: “Xem ra các ông Sa-môn Thích tử này không hiểu thời thế! Nay đại vương muốn thảo phạt nghịch tặc, thế mà các ông ấy lại đứng chặn trước ba quân”. Rồi họ lại than phiền nhà vua: “Tướng sĩ của đại vương đông đảo như vậy, lại gặp được ngày lành, đi tìm sự lợi ích, thế mà khi thấy kẻ Sa-môn trọc đầu liền từ xa bỏ lọng, gập mình tỏ sự cung kính”.

Các Tỳ-kheo nghe thế, liền đem sự kiện ấy đến bạch lên Thế Tôn. Phật bèn bảo gọi Nan-đà, Ưu-ba-nan-đà đến. Khi họ đến rồi, Phật hỏi: “Các ông có việc đó thật chẳng?”

- Có thật như vậy, bạch Thế Tôn.

Thế rồi, Phật nói với các Tỳ-kheo: “Mong sao tất cả các ông vua đều có lòng tin như vậy! Từ nay về sau, Ta không cho phép (các Tỳ-kheo) vào giữa quân lính để gặp họ”.

Đoạn, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo đang sống tại thành Xá-vệ phải tập họp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

Nếu Tỳ-kheo xem quân lính xuất trận thì phạm Ba-dạ-đê.

Giải Thích:

Tỳ-kheo: Như trên đã nói.

Quân xuất trận: Tức quân lính cầm khí giới đi đến nước địch. Quân có bốn loại: Tượng quân, mã quân, xa quân và bộ quân.

Tượng quân: Bốn người bảo vệ một thớt voi. Đó gọi là tượng quân.

Mã quân: Tám người bảo vệ một con ngựa. Đó gọi là mã quân.

Xa quân: Mười sáu người bảo vệ một chiếc xe. Đó gọi là xa quân.

Bộ quân: Ba mươi hai người cầm vũ khí (thành một toán). Đó gọi

là bộ quân.

Nếu Tỳ-kheo xem bốn loại quân này, hoặc xem một trong những loại đó thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu Tỳ-kheo muốn xem quân lính rời từ trong thôn xóm đi đến nơi hoang dã, từ nơi hoang dã đi vào thôn xóm; hoặc từ chỗ thấp lên chỗ cao, từ chỗ cao xuống chỗ thấp; hoặc từ chỗ kín đến chỗ trống, từ chỗ trống đến chỗ kín, cố ý đi đến xem thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu Tỳ-kheo vào thành ấp xóm làng, giữa đường gặp quân trận mà không cố ý xem thì không có tội. Nếu cố ý cất đầu lên, cúi đầu xuống để quan sát thì phạm Ba-dạ-đề.

Hoặc khi vua xuất chinh, hoặc voi lớn xuất trận mà đường chật hẹp đông đúc, khi ấy Tỳ-kheo đứng lại một chỗ không cố ý xem thì không có tội. Nếu tác ý muốn xem thì phạm tội Việt-tỳ-ni.

Nếu Tỳ-kheo xem đấu voi, ngựa, bò cho đến đấu gà, thì phạm tội Việt-tỳ-ni.

Nếu quân lính đến Tinh xá, Tỳ-kheo không cố ý xem thì không có tội. Nếu tác ý xem thì phạm tội Việt-tỳ-ni. Thậm chí khi người ta cãi nhau mà xem thì phạm tội Việt-tỳ-ni. Thế nên nói (như trên).